

La Mancomunitat de Catalunya i l'Ajuntament de Granollers

Fa dies se ve parlant de un conflicte entre l'Ajuntament d'aquesta vila i la Mancomunitat de Catalunya i fins ne va sortir temps enrera una nota oficiosa a *La Gralla*.

He cregut sempre que els que ocupem càrrecs d'elecció popular hem d'estar amb comunicació contínua amb els electors, utilitzant en cada moment el medi més apropiat, i això que vaig practicar essent regidor de Barcelona ho practico en el càrrec amb que m'honoraren els vots dels electors dels partits judicials Vich-Granollers.

Crec que en aquest assumpte dec fer públic tot lo passat per a que tothom pugui jutjar.

L'Ajuntament de Granollers està dominat en absolut pel caciquisme de la família Torras, presentant un exemple casi únic a Catalunya, i això que en sí és un mal i una vergonya per la població que ho tolera, és molt pitjor si aital caciquisme porta el desgovern i la disbauxa.

Com el conflicte actual és d'ordre econòmic sols he de tractar d'aquest aspecte.

En 1916 va començar el govern d'en Torras i els seus a la Casa Consistorial, sense que cap entebanc gros s'hagi oposat al seu manament absolut. Els resultats no poden ésser més funestos per a la vila.

L'Ajuntament de Granollers déu a la Diputació de Barcelona 50,352'92 pessetes, corresponents als anys 1913-15-16-18-19 i 19-20.

A la Mancomunitat de Catalunya, després de fet el traspàs de les Diputacions, déu pessetes. . . . . 45,212'43 és dir, tot lo devengat, doncs no ha pagat mai.

A la Casa de Caritat, pessetes 300

Suma total, pessetes. 95,865'35

Are, veïns de Granollers, afegiu a aquesta quantitat els dos emprèstits de 90,000 i 82,000 pessetes que té fets l'Ajuntament i l'import de totes les factures a industrials que saben que és deuen, els interesoss i amortitzacions dels emprèstits que'ns paguen i veureu la paorosa situació econòmica a que el torrisme ha portat l'Ajuntament de la capital del Vallès. Compareu aquesta situació amb la bona administració dels pobles del districte on afortunadament no hi governen els torristes; compareu-la especialment amb la esplèndida administració de les dos poblacions més importants: Badalona i Sant Feliu de Codines, amb grans majories catalanistes, i veureu on us porta el caciquisme que patiu, i el trist paper

que fa fer a aquesta vila digna per tots conceptes de millor sort.

Si encare aquesta situació de l'hisenda municipal fos explicada per els gastos fets en la població fora passable la situació, però continuem veient els carrers intransitables en quant cauen quaire gotes, sols empedrats aquells en que bons patricis ho han fet amb sols les aceres que han costejat els propietaris; amb els Jutjats mal instalats i amb els serveis municipals en estat rudimentari.

Sols un afavorit hi ha hagut per l'hisenda municipal de Granollers; aquest és l'Estat espanyol. A aquest no se li deu un centim, senzillament, perque les liquidacions d'utilitats donen

no sols per a cobrar-se l'Estat lo que li pertoca, sino que encare hi ha sobrants que cobra l'Ajuntament. Per això, mentres l'Estat ho cobra tot la Mancomunitat i la Diputació, que gasten tots els seus cabals dintre de Catalunya, que tenen els serveis tan ben conservats, tenen grossos crèdits contra l'Ajuntament de Granollers, com els tenen els industrials veïns de la vila que han treballat pel municipi.

En aquesta situació la Mancomunitat intenta cobrar sos crèdits a tots els Ajuntaments més atrassats i es comença la via d'apremi.

Els Ajuntaments paguen o fan convenis per a pagar, però l'Ajuntament de Granollers, seguint l'odi d'En Torras a la Mancomunitat, vol entrebancar l'acció d'aquesta i creu amb la seva inconsciència, que ha trovat el medi d'enforsarla, conseguint una declaració de que la Mancomunitat no té dret a utilitzar la via d'apremi.

Posant en pràctica el pla traçat, mentres el Jutjat municipal posa entrebancs a l'acció del agent executiu de la Mancomunitat, l'Ajuntament de Granollers fa un recurs contra aquesta, demanant se declari que no pot embargar per a cobrar els seus crèdits. Mentres tant, el Banc de Granollers cobrava (que ja no cobra) el contingent de la Mancomunitat dels demés pobles del Vallès.

Quan l'embarg està a punt de fer-se, adhoc de tots els ardis a que acut l'Ajuntament, el diputat a Corts del districte anuncia una interpel·lació en el Congrés i reclama per a fer-la que's tingui a la vista l'expedient d'execució contra el Ajuntament; i contra llei, puix els expedients que estan a punt de resolució no poden ésser reclamats pel Congrés, els homes de la U. M. N., que veuen un medi d'anar contra la corporació més genuïnament representant de Catalunya, apoïan al senyor Torras, i per ordre telegràfica del sub-secretari de Gràcia i Justícia, és reclamat l'expedient i deturat l'embarg. Però com que les coses son lo que han d'ésser i no lo que volen els despitats, el ministre de la Governació ha resolt el recurs del Ajuntament de Granollers en contra d'aquest amb la següent R. O. que transcribim sense traduir-la per a que no's digui que alterem el sentit:

«Vista la instancia que invocando el art. 150 de la Ley provincial, eleva a este Ministerio, con fecha 12 de octubre último el Ayuntamiento de Granollers del Vallés (Barcelona), solicitando se declare de pago voluntario para los pueblos el contingente señalado desde 1914 a los mismos por la Mancomunidad de Cataluña y por tanto ser impropcedente para proceder a su cobro la instrucción de 26 de abril de 1900 privativa del Estado y de las corporaciones populares.

Resultando... (etc.)

Considerando: que las dos peticiones concretas a que se contrae la súplica del escrito del Ayuntamiento de

Granollers del Vallés y que, por lo tanto, han de ser objeto de resolución, son las siguientes: 1.ª que se declare de pago voluntario para los pueblos conforme R. D. de 18 de diciembre de 1915 el contingente señalado a los mismos desde 1914, y 2.ª, que se declare igualmente ser impropcedente para su cobro la Instrucción de 26 de abril de 1900, privativa del Estado y de la Corporaciones populares estatuidas en las leyes constituyentes.

Considerando: en cuanto a la primera de las peticiones indicadas, que el art. 154 de la Ley Municipal impone a los Ayuntamientos como obligación ineludible la de consignar en sus presupuestos anuales ordinarios la partida de contingente del Municipio en el repartimiento provincial, y en el número 5.º del art. 5.º del Estatuto de la Mancomunidad Catalana, aprobado por R. D. de 26 de Marzo de 1914 figura entre los ingresos con que la dicha Mancomunidad ha de nutrir su presupuesto «el tanto por ciento que la Asamblea establezca anualmente sobre las cuotas que los municipios pagan al Tesoro por consumos y contribuciones directas que las Diputaciones mancomunadas no tengan necesidad de imponer o utilizar para cubrir las atenciones de sus presupuestos» o sea, la parte del contingente provincial que exceda del necesario para cubrir las atenciones de la Diputación y hasta el límite de imposición legalmente autorizado

Considerando: que para la acertada calificación jurídica de los débitos del Ayuntamiento de Granollers con la Mancomunidad hay que distinguir dos épocas, comprendiendo en la primera los años 1914 a 1919-20, en que las Diputaciones fijaron, según se deduce de los escritos acompañados, su contingente a los pueblos y la Mancomunidad exige el tanto por ciento representativo de la diferencia entre la cantidad que la Diputación necesita para cubrir sus atenciones y el límite de imposición y en la segunda la relativa a los presupuestos de 1920-21 y 1921-22 en que, según se afirma, las Diputaciones han renunciado a la fijación del contingente, habiéndolo hecho en su lugar la Mancomunidad.

Considerando: que los débitos correspondientes a la primera época no pueden ofrecer la menor duda en cuanto a su legitimidad y discutirla es tanto como discutir el R. D. de 1915 y el Estatuto aprobado en el siguiente año, cuya simple lectura comprueba que la esencia de los medios económicos concedidos por el poder ejecutivo a la Asociación de Diputaciones provinciales para que se desenvuelvan y realicen sus fines, está en esos repartimientos supletorios de los que realiza cada una de las entidades asociadas, siendo por otra parte perfectamente lógica la adopción de este criterio, pues si la Mancomunidad se hace cargo por traspasos de servicios importantísimos de los que estaban a cargo de la Diputación, tales como los de Beneficencia, Instrucción, Deuda, etc., ha de concedérsela los medios necesarios para dotarlos debidamente, y la naturaleza y cuantía de tales medios, sin que representen un mayor gravamen para los pueblos, será proporcionada a la reducción que en las necesidades de las Corporaciones provinciales se advierte al desaparecer para ellas la obligación de atender determinados servicios.

Considerando: que la R. O. de 17 de junio de 1920 mandando reformar el presupuesto de la Diputación pro-

vincial de Barcelona para el año económico de 1920-21, contiene, en efecto, la declaración de que con arreglo al artículo 117 de la Ley provincial, corresponde a las Diputaciones la facultad de fijar el repartimiento por contingente, pudiendo transferir la recaudación e inversión a la Mancomunidad mediante las reglas que para ello se aprueben; pero esa declaración no tuvo otro alcance que el de corregir la extralimitación legal que pudiere resultar por haber renunciado la Diputación de Barcelona al derecho de imponer y exigir el repartimiento provincial, no consignando cantidad alguna por este concepto en su presupuesto y traspasando la facultad a la Mancomunidad, que entregaba en cambio una subvención de pesetas 1.506,425 a la Diputación para cubrir el déficit y nivelar el presupuesto provincial.

Considerando: que posteriormente por R. O. de 4 de agosto de 1920, este Ministerio aprobó el mencionado presupuesto y transferencia de servicios votada y acordada en forma legal por la Diputación de Barcelona, fundándose para ello en que «respetado y cumplido por la Diputación, en su acuerdo de 28 de junio último, lo prevenido en la R. O. de 17 del mismo mes, quedan de esta suerte subsanados los defectos de tramitación legal de que adolecían los acuerdos anteriores y en tal sentido siendo imposible y lícito, con arreglo a los preceptos que integran la organización y funcionamiento de las Diputaciones provinciales y de la Mancomunidad de las provincias catalanas, que aquellas cedan a ésta la realización práctica de servicios que las estuvieran confiados, con los *elementos y dotaciones...*» demostrándose con esto que por la propia autoridad ministerial que había observado la existencia de defectos y extralimitaciones en el proyecto de presupuesto, se declaró, ajustando a la ley el nuevamente remitido, por lo que resulta improcedente impugnar lo que, en definitiva, no es otra cosa que ejecución y realización de lo acordado con la expresa aprobación del poder público.

Considerando: por lo que afecta al derecho que a la Mancomunidad compete para utilizar el procedimiento contra los Ayuntamientos morosos en el pago de las cuotas por repartimiento, que el artículo 114 de la Ley provincial autoriza a las Diputaciones para emplear dicho procedimiento y el Estatuto de la Mancomunidad, aprobado por R. D. de 26 de marzo de 1914, al establecer como recurso de la misma un tanto por ciento complementario del señalado por las corporaciones provinciales, autoriza a la Mancomunidad para cobrarlo directamente de los municipios «utilizando *los mismos recursos legales* de que disponen las Diputaciones», cuya autorización no tiene el alcance limitado que pretende el Ayuntamiento de Granollers del Vallés de que pueda utilizar los «medios usuales de cobro directo o arrendamiento», sino que se extiende al empleo de todos los recursos que la ley concede para hacer efectivo el cobro de los débitos a favor de las Diputaciones, y, por consiguiente, al de procedimiento de apremio contra los deudores morosos.

Considerando: que si en la misma petición formulada por el Ayuntamiento de Granollers se reconoce que la Mancomunidad tiene facultades expresamente consigna-

das en la R. O. de 17 de junio de 1920 para la *recaudación* e inversión del repartimiento, no puede, sin contradicción manifiesta, sostenerse que es improcedente que la Mancomunidad utilice el procedimiento de apremio y que sólo las Cortes puedan dictar una resolución definitiva sobre este punto, pues la función recaudatoria comprende administrativamente los dos períodos, voluntario y ejecutivo, y, no existiendo limitación alguna en cuanto al reconocimiento de que esa función corresponde a la Mancomunidad, es evidente que ha de realizarla *íntegramente*, extendiendo su esfera de acción al cobro de los débitos por la vía de apremio mediante la utilización de los medios con que para tales casos cuentan las Diputaciones provinciales, o sea por los trámites y procedimientos marcados en la vigente instrucción de 26 de abril de 1900.

S. M. el Rey se ha servido desestimar las peticiones formuladas por el Alcalde-Presidente del Ayuntamiento de Granollers del Vallés, por no aparecer demostrada la existencia de extralimitaciones legales en el señalamiento de cuotas por la Mancomunidad de Cataluña al referido pueblo; declarando, al propio tiempo, que la Mancomunidad puede utilizar el procedimiento administrativo de apremio para el cobro de tales cuotas, con arreglo a su Estatuto, aprobado por R. D. de 26 de marzo de 1914.»

Què s'ha conseguit amb tot aquest tripijoc? Fer, contra la voluntat dels iniciadors, un gran favor a la Mancomunitat, puix ja no podrà més posar-se obstacles a l'acció executiva pels deutes de contingent: posar en evidència a Catalunya i a Madrid al Ajuntament de la vila, sentant plaça de mal pagador; ensenyar per tot arreu la mala administració municipal, posant en evidència la vila; fer-se mal veure de la Diputació de Barcelona i de la Mancomunitat, predisposant-les en contra de tota transacció que pogués permetre un decorós arranjament.

Penseu que aquestes capritxades i aquestes desastroses actuacions al cap de vall han de caure sobre les vostres esquenes, veïns de Granollers, perquè al cap de vall les coses son lo que son i els deutes s'han de pagar, i com més duri la disbauxa actual més carregosa serà la feina de curar els actuals mals.

He de fer justícia a la majoria de regidors que cap culpa tenen en aquest trist estat de coses, puix estic cert que la major part d'ells ni tan sols saben a quant pujaven els deutes indicats, com no saben els demés deutes a quan pujen. L'actuació dels cacics és tan personal que se reserven per ells el coneixement de les coses greus, quan no les desfiguren.

Això ha passat perquè els polítics de temperament negatiu porten sempre les grans desgràcies. ¿Com volem que fassi res positiu el que s'enlaira amb la política del no pagar, el que no troba més solució pel conflicte del Banc de Barcelona que fer-lo quebrar, fent perdre tota esperança als que hi tenim agafats interessos; el que en aquests moments greus per a Espanya se

junta amb lo més esquexat del Parlament per a
 dificultar l'acció del Govern sense aportar-hi cap
 solució; el que combat els aranzels nous, sapi-
 guent que ells son l'única salvació per la riquesa
 catalana?

Jo he complert el meu deure ; vosaltres,
 bons fills de Granollers també complireu el vos-
 tre veillant pel vostre bon nom.

Aquell crit d'esperança de redenció que do-
 nareu al seguir als homes de la Popular; el crit
 mateix que donareu seguint a En Torras, en qui
 equivocadament veiereu un redentor; les vostres

contínues converses en que protesteu de tot lo
 que passa en el govern de vostra vila, demos-
 tren que no voleu pas restar en la vergonyosa
 evidència en que vos poseu els que vos desgo-
 vernen; i els pobles virils, els pobles que tenen
 noció del seu valdre, els pobles mascles se redi-
 meixen sempre i escombren als que els mal-
 menen.

Santiago de Riba

Diputat Provincial per Vich - Granollers.

